

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

6 октомври 1976 година*

По дело 14-76

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 1 от Протокола относно тълкуването от Съда на Европейските общности на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела от Cour d'Appel, Mons, в производството, висящо пред този съд между

A. De Bloos, SPRL, Leuze, Белгия,

и

Société en Commandite par Actions Bouyer, Tomblaine (Meurthe-et-Moselle), Франция,

относно тълкуването на член 5 от Конвенцията относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, подписана в Брюксел от шестте първоначални държави-членки на Общността на 27 септември 1968 г.,

СЪДЪТ,

в състав: г-н R. Lecourt, председател, г-н H. Kutscher и г-н A. O'Keefe, председатели на състав, г-н A.M. Donner, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore, г-н M. Sørensen, г-н Mackenzie Stuart и г-н F. Capotorti, съдии,

генерален адвокат: г-н G. Reischl,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С решение от 9 декември 1975 г., постъпило в секретариата на Съда на 13 февруари 1976 г., Cour d'Appel, Mons, е отправил, на основание на Протокола от 3 юни 1971 г. относно тълкуването на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно подведомствеността и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (от тук нататък наричана „Конвенцията“), въпроси относно тълкуването на член 5, параграфи 1 и 5 от упоменатата конвенция.

2. Видно е от решението по препращане, че на този етап делото се отнася до компетентността на белгийския съд да разгледа иск, който концесионерът по договор за изключителни права за дистрибуция със седалище в Белгия е завел срещу своя концедент, установен във Франция.

3. Като се оплаква от едностранно разваляне без предизвестие на упоменатия договор, концесионерът е завел дело срещу концедента пред белгийския съдия, за да получи, в съответствие с белгийското право, разваляне по съдебен ред на

---

* Език на производството: френски.

договора по вина на концедента, както и заплащането на обезщетение за загуби и пропуснати ползи.

4. Тъй като белгийският съд от първата инстанция е обявил, че няма юрисдикция да разгледа спора, концесионерът е подал въззивна жалба до Cour d'Appel, Mons.

5. С първия въпрос се пита Съда дали в един спор, който противопоставя този, който се ползва от една концесия за изключителни права за продажба на неговия концедент, когото той упреква, че е нарушил концесията за изключителни права, думата „задължение” от член 5, параграф 1 от Конвенцията, трябва да се тълкува като такава, която обхваща което и да е задължение, което произтича от рамковия договор за концесия за изключителни права за продажба или даже последователни продажби, сключени в изпълнение на упоменатия договор, или като се отнася единствено до задължението, което служи за основание на съдебния иск.

6. В последния случай, наред с останалото се иска от Съда да установи дали думата „задължение” от упоменатия по-горе член 5, параграф 1 се отнася до първоначалното задължение, или до задължението да бъде доставено нещо равностойно на първоначалното задължение, или до задължението да се плати обезщетение за загуби и пропуснати ползи, когато чрез ефекта на развалянето на договора или анулиране без обратно действие, първоначалното задължение се счита за недействително, или накрая по задължението да се плати „справедливо обезщетение”, даже „допълнително обезщетение” по смисъла на белгийския закон от 27 юли 1961 г.

7. Съгласно член 5, параграф 1 от Конвенцията срещу ответника с постоянно местожителство на територията на една договаряща държава може да бъде предявен иск в друга договаряща държава:

„при дела, свързани с договор - в съдилищата по местоизпълнението на съответното задължение”.

8. Както следва от преамбюла на Конвенцията, тя има за цел да определи юрисдикцията на договарящите държави в международния ред, да улесни признаването на съответните съдебни решения и да въведе бърза процедура, за да гарантира изпълнението на решенията.

9. Тези цели включват необходимостта да се избягва, доколкото е възможно, умножаването на съдебната компетентност по отношение на един и същ договор.

10. Не би могъл да се тълкува член 5, параграф 1 от Конвенцията като такъв, който се отнася до което и да е задължение, което произтича от въпросния договор.

11. Напротив, думата „задължение” от този член се отнася до договорното задължение, което служи за основание на съдебния иск.

12. Такова тълкуване е при това ясно потвърдено от италианския и немския текст на същата тази разпоредба.

13. От това следва, че за целите на определянето на мястото за изпълнение по смисъла на член 5, цитиран по-горе, задължението, което трябва да бъде взето

предвид е това, което отговаря на договорното право, на което е основан искът на ищеца.

14. В случаите в които ищецът се позовава на правото си на заплащане на обезщетение за загуби и пропуснати ползи или се позовава на развалянето на договора по вина на другата страна, задължението посочено в член 5, параграф 1, е все още това, което произтича от договора и чието изпълнение се изтъква, за да се обосноват такива искания.

15. Поради това, трябва да се отговори на първия въпрос, че в спор, който противопоставя ползващия се от една концесия за изключителни права за продажба на неговия концедент, когато той упреква, че е нарушил концесията за изключителни права, думата „задължение”, която се съдържа в член 5, параграф 1 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, се отнася до договорното задължение, което служи за основание на съдебния иск, а именно задължението на концедента, което отговаря на договорното право, което се посочва, за да бъде обоснован искът на концесионера.

16. По спор относно последиците от нарушаването от концедента на договор за концесия за изключителни права, като плащането на обезщетение за загуби и пропуснати ползи или развалянето на договора, задължението, което трябва да се вземе предвид за целите на прилагане на член 5, параграф 1 от Конвенцията, е това, което се налага от договора в тежест на концедента и чието изпълнение е изтъкнато, за да се обоснове искането за обезщетение за загуби и пропуснати ползи или развалянето на договора от страна на концесионера.

17. Относно исковете за заплащане на компенсаторно обезщетение, националният съд е този, който трябва да провери дали, според право, приложимото по отношение на договора, става въпрос за самостоятелно договорно задължение или за задължение, което замества неизпълненото договорно задължение.

18. С втория въпрос се иска от Съда да определи дали концесионерът по една концесия за изключително право за продажба трябва да се счита за ръководител на клон, на представителство или на учреждение на концедента по смисъла на член 5, параграф 5 от Конвенцията, когато от една страна той няма правото нито да води преговори от името на последния, нито да го задължава, и от друга страна, той не е подчинен нито на неговия контрол, нито на неговото управление.

19. Съгласно член 5, параграф 5 от Конвенцията, срещу ответника с постоянно местожителство в една договаряща държава може да бъде предявен иск в друга държава:

„ по отношение на спор, породен от дейността на клон, представителство или друга форма на установяване - в съдилищата на мястото, където се намира клонът, представителството или другата форма на установяване.

20. Една от основните характеристики на понятията за клон и представителство е подчиняването на управлението и контрола на предприятието-майка.

21. Относно понятието „установяване”, включено в цитирания член, както от целта, така и от буквата на тази разпоредба, следва, че такова понятие се

основава в духа на Конвенцията на същите основни характеристики като тези на клон или представителство.

22. В резултат от това не би могло да се приложат понятията клон, представителство или друга форма на установяване по отношение на случая на изключителния концесионер, чиято дейност се характеризира с данните, посочени от националния съд.

23. От изложените по-горе причини трябва да се отговори на втория въпрос, че концесионерът на едно изключително право за продажба не може да се счита за ръководител на клон, представителство или учреждение на своя концедент, по смисъла на член 5, параграф 5 от Конвенцията от 27 септември 1968 г., когато той не е подчинен нито на неговия контрол, нито на неговото управление.

По съдебните разноси

24. Разходите, направени от правителството на Обединеното кралство и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване.

25. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноси.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса отправен до него от Cour d'Appel, Mons, с решение от 9 декември 1975 г., реши:

1) В спор, който противопоставя този който се ползва от една концесия за изключителни права за продажба на неговия концедент, когато той упреква, че е нарушил концесията за изключителни права, думата „задължение” от член 5, параграф 1 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, се отнася до договорното задължение, което служи за основание на съдебния иск, а именно за задължението на концедента, който отговаря на договорното право, на което се прави позоваване, за да се обоснове иска на концесионера.

В един спор, относно последиците от нарушаването от концедента на един договор за концесия за изключителни права, като плащането на обезщетение за загуби и пропуснати ползи или развалянето на договора, задължението, което трябва да се вземе предвид за целите на прилагането на член 5, параграф 1 от Конвенцията е това, което се налага от договора в тежест на концедента и чието неизпълнение е изтъкнато, за да се обоснове искането за обезщетение за загуби и пропуснати ползи или развалянето на договора от страна на концесионера.

Относно исковете за заплащане на компенсаторни обезщетения, националният съд е този, който трябва да провери дали, според правото приложимо по отношение на договора, става въпрос за самостоятелно

договорно задължение или за задължение, което замества неизпълненото договорно задължение.

2) Концесионерът на едно изключително право за продажба не може да се разглежда като ръководител, начело на клон, представителство или учреждение на неговия концедент по смисъла на член 5, параграф 5 от Конвенцията от 27 септември 1968 г., когато той не е подчинен нито на неговия контрол, нито на неговото управление.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 29 ноември 1978 година.

Подписи